

A harmadik országban feldolgozott nyersolaj származására vonatkozó bizonyíték

1. Alapvető rendelkezések

2026. január 21-től tilos az orosz származású, a 2709 00 vámtarifaszámú nyersolajból harmadik országokban előállított, 2710 vámtarifaszám alá sorolt kőolajtermékek behozatala az Európai Unió területére (beleértve a vásárlást és az átadást is). A tilalmak érvényesítése érdekében az **importőröknek** a behozatal időpontjában **bizonyítékot kell szolgáltatniuk** a harmadik országbeli finomításhoz felhasznált **nyersolaj származási országáról**.¹

2. A Bizottság tájékoztatása

Az előírásokról a **Bizottság angol nyelvű tájékoztatást (Tájékoztató) adott ki**, amely az alábbi linken érhető el:

https://finance.ec.europa.eu/document/download/dc76791c-72aa-4fd5-b82f-ae13a42e93c0_en?filename=faqs-sanctions-russia-oil-import-ban_en.pdf

A Tájékoztató vámhatósági feladatellátást is érintő, lényegi elemeit a 3-5. pontok tartalmazzák.

3. A feldolgozott nyersolaj származását igazoló bizonyítékok

A Tájékoztató 1. pontja alapján az **importőröknek kellő gondossággal kell eljárniuk** annak érdekében, hogy a 2709 00 vámtarifaszám alá sorolt orosz feladású vagy származású nyersolajat ne használják fel az EU-ba importált 2710 vámtarifaszám alá sorolt kőolajtermékek előállításához. Ennek érdekében **minden olyan lényeges információt meg kell adniuk a vámhatóságnak**, amely a felhasznált nyersolaj származásának azonosításához szükséges.

- **Bármely, a nyersolaj származását megfelelően bizonyító dokumentáció, adat** (beleértve a kitermelő országot is) **benyújtható** a behozatalok során. Javasolt a **kellő körülméteként** az esetleges hamis vagy hibás dokumentációk kiszűrése érdekében. A Tájékoztató alapján **javasolt** az importált termékek **adásvételi szerződésébe szerződéses záradékot elhelyezni**, amely tartalmaz egy **nyilatkozatot** is arról, hogy a felhasznált nyersolaj nem orosz eredetű. Így az importőr nem vonható felelősségre, ha egy későbbi ellenőrzés megállapítja, hogy orosz nyersolajat használtak fel. A **szerződéses záradéknak** legkésőbb a **kőolajtermékek behozatalának**, vásárlásának vagy átadásának **időpontjában érvényesnek kell lennie**.

Az importőröknek **fokozott gondossággal kell eljárni**:

- Törökországból, Indiából vagy Kínából feladott szállítmányok esetén.
- Olyan harmadik országokból feladott szállítmányok esetén, amelyekről ismert, hogy különböző eredetű nyersolajat kevernek a kőolajtermékek finomítása érdekében.

4. Orosz és más eredetű nyersolaj finomítását is végző gazdasági szereplők

A Tájékoztató 2. pontja alapján az **orosz és más eredetű nyersolaj finomításában vagy összekeverésében érintett gazdasági szereplőknek, importőröknek fokozott gondossággal kell eljárniuk**.

¹ Az Oroszországgal szemben elrendelt szankciókat tartalmazó 833/2014/EU tanácsi rendelet (EU rendelet) 3ma. cikk.

A Tájékoztatás szerint az alábbi lehetőségek merülnek fel a **behozatal engedélyezhetősége** során:

- Ha az orosz nyersolajat elkülönítik a többi nyersolajtól, és külön történik a finomításuk, akkor **az elkülönített nem orosz eredetű kőolaj EU-ba behozatala engedélyezett**. Ehhez azonban **igazolni kell**, hogy a kőolajtermék **nem orosz nyersolajat felhasználó üzemből származik**. Harmadik országbeli finomítók kiállíthatnak olyan igazolást, amely ehhez bizonyítékként szolgálhat. A nyersolaj **elkülönítését megfelelően dokumentálni kell**. Az uniós üzemeltetők, importőrök további dokumentumok bemutatását kérhetik az elkülönítés igazolására.
- Ha a **finomító** nem tudja elkülöníteni és külön feldolgozni az orosz nyersolajat, de **bizonyítja**, hogy a **szállítmány fuvarlevelének kiállítása előtti 60 napban nem fogadtak, vagy nem dolgoztak fel orosz nyersolajat**, akkor az EU-ba **behozatal engedélyezhető**. Harmadik országbeli finomítók kiállíthatnak olyan **igazolást**, amely ehhez bizonyítékként szolgálhat. Az uniós üzemeltetők, importőrök további dokumentumok benyújtását kérhetik partnereiktől.
- Ha **az orosz nyersolajat nem lehet elkülöníteni** és külön feldolgozni, vagy ha az uniós gazdasági szereplők **nem tudják igazolni a nyersolaj elkülönített feldolgozását**, akkor az EU-ba **behozatal nem engedélyezett**.

Azok a **nem orosz eredetű kőolajtermékek, amelyek minimális mennyiségű**, tartályból visszamaradt **orosz eredetű nyersolajat tartalmaznak nem tekinthetők orosz eredetűnek**, így **behozataluk nem tilalmazott**. Azonban a tilalom alkalmazandó, ha egy harmadik országbeli finomító ún. tömegkiegyenlítési alapú megközelítés alapján, összesítve kimutatja, hogy az orosz nyersolajat belföldi célra, a nem orosz nyersolajat pedig kiviteli célra használja fel.

5. Mentességek

Partnerországok

Az **előírások nem vonatkoznak** a kőolajtermékek behozatala tekintetében **partnerországnak minősített harmadik országokból behozott kőolajtermékekre**. Partnerországnak minősülnek: **Kanada, Norvégia, USA, Egyesült Királyság, Svájc, Ausztrália, Japán, Új-Zéland**.² A Tájékoztatás 3. pontja szerint a **partnerországokból behozott kőolajtermékek esetében nem kell** a kőolajtermék előállításához használt nyersolaj származására vonatkozó **bizonyítékot szolgáltatni**.

Nettó nyersolajexportőrnek tekintett országok

Az **előző naptári évben nettó nyersolajexportőrnek minősülő harmadik országokból behozott kőolajtermékeket belföldi nyersolajból – és nem Oroszországból származó nyersolajból – származónak kell tekinteni**, kivéve, ha a tagállami hatóságok alapos okkal feltételezik, hogy azokat orosz nyersolajból állították elő.³ Vagyis főszabály szerint – amíg nem bizonyítják, hogy a kőolajterméket **orosz összetevőkből állították elő – az érintett országokból behozott kőolajtermékekre nem kell alkalmazni az előírásokat**, mivel feltételezhető (vélelmezhető), hogy a kőolajtermékek ilyen országokban termelt nyersolajból készültek. A Tájékoztatás **4. pontja tartalmazza** az Európai Bizottság által összeállított, **nettó**

² EU rendelet 1. cikk (2) pontja és 3ma. cikk (1) bekezdése, illetve EU rendelet LI. melléklete.

³ EU rendelet 3ma. cikk (1) bekezdése második albekezdése.

nyersolajexportőrnek minősülő harmadik országok listáját, amelyet a későbbiekben évente frissítenek és publikálnak.

A jelenlegi lista az alábbi országokat tartalmazza:

A Tájékoztató 5. pontja alapján a **nettó nyersolajexportőrnek tekintett harmadik országokból behozatal** során elég, ha az importőr a kőolajtermékek származását igazolja, vagyis a felhasznált **finomított nyersolaj származását nem kell igazolnia**. Ha az illetékes **tagállami hatóság** (Magyarországon a NAV) alapos okkal **feltételezi**, hogy a kőolajtermékeket **nem nettó nyersolajexportőr országban finomították**, akkor **kérheti** az importőröktől a **nyersolaj származására vonatkozó bizonyíték benyújtását**. Ilyen esetben az importőröknek a 3. pontban szereplő szerződéses záradék meglétét javasolt igazolniuk. A **vámhatóság kétség esetén további bizonyítékok**, alátámasztó okmányok **benyújtását kérheti** az uniós vámjogi rendelkezések alapján.⁴

A Tájékoztató 6. pontja alapján **akkor feltételezhető alapos okkal, hogy a kőolajtermékeket nem nettó nyersolajexportőrnek tekintett harmadik országból importálták, ha**

- a tagállami hatóság (vámhatóság) információval rendelkezik arról, hogy a feladó finomító országban jelentős vagy aránytalan mértékben végzik orosz eredetű nyersolaj finomítását.
- tagállami hatóság (vámhatóság) információval rendelkezik arról, hogy Oroszország vagy az orosz eredetű nyersolajat finomító más harmadik ország a nettó nyersolajexportőrnek tekintett harmadik országokat használják fel exportőrként, és ezzel valótlan adatokat adnak meg a kőolajtermékek származásáról.

A Tájékoztató szerint az **alapos okoknak jelentős bizonyítékokon kell alapulniuk**, amelyek az orosz nyersolaj feladó országba behozatalának aránytalanul magas növekedését igazolják. A Tájékoztató 7. pontja alapján, ha egy nettó nyersolajexportőrnek tekintett harmadik ország jelentős, vagy növekvő mennyiségű, a 2710 vámtarifaszám alá sorolt kőolajterméket importál, fennáll a kockázata, hogy az orosz és a belföldön beszerzett kőolajtermékeket összekeverhetik, hogy megkerüljék a szankciós előírásokat. Ezért az importőröknek kellő gondossággal kell eljárniuk, és meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a nettó nyersolajexportőr harmadik országokból behozott kőolajtermékek nem tartalmaznak orosz összetevőt.

Üzemanyagtartályban szállított kőolajtermék

A Tájékoztató 10. pontja alapján a harmadik országok és az EU között közlekedő tartályhajók vagy a repülőgépek **üzemanyagtartályaiban szállított üzemanyagok** esetében a szankciós **előírások nem alkalmazandók**, ha azt kizárólag a járművekhez, és nem a szankciók megkerülésére használják.

Az EU területén korábban fizikailag megtalálható termékek

⁴952/2013/EU rendelet 46. cikk (1) bekezdése és 188. cikk a) pontja.

A **2026. január 21. előtt már az EU területén lévő** (fizikailag megtalálható), 2710 vámtarifaszám alá sorolt **kőolajtermékek mentesülnek** a származás igazolásának követelménye alól.⁵

6. TARIC-intézkedések

Az **előírásokat integrálták a váminformatikai rendszerbe (TARIC)**, így a származást igazoló bizonyíték bemutatása vagy a mentességek igazolása ellenőrizhető.

Ha a **kőolajtermék behozatala nem tilalmazott** (mert nem orosz eredetű), **2026. január 21-től a behozatali vám-árnyilatkozatokon** az alábbi **TARIC-igazoláskódok** valamelyikét kell szerepeltetni.

Igazoláskód	Igazoláskódhoz tartozó leírás	Alkalmazása és jogcíme
Y693	Olyan harmadik országokból importált kőolajtermékek , amelyek az előző naptári évben nettó nyersolajexportörnek minősültek, és amelyek nem Oroszországból származó nyersolajból, hanem hazai nyersolajból előállítottak minősülnek.	Ha olyan harmadik országból hozták be a kőolajterméket , amelyek az előző naptári évben nettó nyersolajexportörnek minősültek, és ezért a kőolajtermék hazai nyersolajból előállítottak minősül.
Y694	A terméket a 833/2014/EU rendelet LI. mellékletében felsorolt kőolajtermékek behozatala céljából importálják valamely partnerországból.	Ha a kőolajterméket az EU rendelet LI. mellékletében szereplő partnerországból hozták be.
Y695	Bizonyíték a termék harmadik országban történő finomításához felhasznált nyersolaj származási országára.	Ha a kőolaj behozatala során rendelkezésre áll a harmadik országban történt finomításhoz felhasznált nyersolaj származási országára vonatkozó bizonyíték.
Y859	Az EU vámuniójának területére beléptetett és a vámhatóságoknak a jelen szankció hatálybalépése vagy alkalmazhatóságának időpontja előtt bemutatott áruk, attól függően, hogy melyik a későbbi időpont (lásd a 833/2014/EU rendelet 12e. cikkét).	Ha a kőolajtermék 2026. január 21. előtt már igazoltan az EU területén volt .

7. Vámhatósági ellenőrzés

Az EU-rendelet és a Tájékoztatás **nem tartalmazza a harmadik országokban finomított nyersolaj származására vonatkozó bizonyítékok ellenőrzésének módját**, részleteit. A Tájékoztatás 1. pontja szerint az importőröknek **minden releváns információt, dokumentumot meg kell adniuk a vámhatóságnak** a származásának igazolása érdekében.

⁵ EU rendelet 12e. cikk (1) bekezdés.

A vámhatóság további adatokat, információkat kérhet, ha a benyújtott dokumentumokat nem tartja elégségesnek a vizsgálat során.

Többek között az **alábbi dokumentumok bármelyikén szerepelhetnek a származásra vonatkozó információk** (vagyis ezek a dokumentumok fogadhatók el a vámhatóság részéről származási bizonyítékként):

- kereskedelmi számla,
- gyártói vagy exportóri nyilatkozat,
- származási bizonyítvány,
- fuvarokmányok,
- adásvételi szerződésen vagy megrendelésen szereplő szerződéses záradék (amely tartalmaz egy nyilatkozatot is arról, hogy a felhasznált nyersolaj nem orosz eredetű).

A NAV vámszervei **2026. január 21-től** a kőolajtermékek behozatali vámeljárássai során **szűrőpróbaszerűen fogják ellenőrizni a feldolgozott nyersolaj származását** igazoló dokumentumokat, adatokat. Ilyenkor **megkövetelhetik** az 1. pontban említett, adásvételi szerződésben elhelyezett **szerződéses záradék meglétét** is.

A vámszervek addig nem végzik el a behozatali vámeljárássokat, amíg a benyújtott dokumentumok alapján a feldolgozott nyersolaj származása nem állapítható meg hitelt érdemlően. Ha az ellenőrzés során felmerül, hogy a feldolgozott nyersolaj orosz származású, a vámszervek a szankciók megsértése miatt büntetőeljárás bevezetése iránt intézkedhetnek.